

D – 8. tř. (12) - mluvnice

ČÁRKA V SOUVĚTÍ

Souvětí podřadné

Vždy oddělujeme vedlejší větu od hlavní:

Jakmile zapadlo slunce, objevili se živočichové, kteří se celý den ukrývali.

Přemýšlejte chvíli o tom, co si lidé říkají, když mají vztek.

!!! vložená vedlejší věta !!!

Do kraje, kde jsem se narodil, se stále rád vracím.

Neoddělujeme souřadně spojené vedlejší věty, jsou-li spojeny spojkami *a, i, ani, nebo, či*.

Přátelé nám oznámili, že brzy navštíví naše město a že by nás rádi viděli.

Souvětí souřadné

(obsahuje více vět hlavních)

Věty hlavní oddělujeme vždy, pokud nejsou v poměru slučovacím (se spojkami *a, i, ani, nebo*).

Na tržišti bylo od rána velmi živo, **neboť** předchozího dne připluly lodě s nákladem, **a tak** obchodníci vystavovali své zboží.

!!! vedlejší věta mezi dvěma větami hlavními !!!

Rychle jsme opravili kamennou ohrádku, *kteřá tu zbyla po nějakém pastýři*, **a** na vršek jsme natáhli celtu.

Cvičení (vypracujeme až ve vyučování).

Vypráví se že jednou přicestoval do Prahy student který se v cizině doslechl že pražský rabín vytvořil umělého člověka. Student propadl touze Golema získat a proto zasedl ke knihám studoval spisy řecké i latinské učil se hebrejštinu. Když nabyl dojmu že našel správnou kombinaci čísel a že dokáže Golema oživit vyrazil do Prahy. Na půdě synagogy rozsvítil svíčku kterou si přinesl s sebou a pátravě se rozhlížel. Proplétal se mezi spoustou krámů až narazil na hromadu spisů které se vršily v koutě jako mohyla. Rychle poklekl naházel všechnu veteš do truhly která stála opodál a náhle spatřil před sebou hliněné tělo. Na okamžik se v něm zastavil dech ale potom bez velkého zaváhání vsunul postavě do úst šém.

(LITERATURA)

ČESKÁ LITERATURA – 2. POLOVINA 19. STOLETÍ

- 50. léta 19. století - ke slovu se hlásí nová generace literátů → vydávají almanach Máj, v němž je konečně oceněno dílo K. H. Máchy
 - skupina mladých autorů je nazývána **májovci** (Neruda, Hálek, Světlá, Arbes)
- konec 50. let – do české literatury začíná pronikat nový směr - **realismus** = pravdivé zobrazení skutečnosti

MÁJOVCI

Jan Neruda (1834 – 1891)

- vůdčí osobnost generace májovců
- novinář (autor asi 2000 fejetonů)
- básník, prozaik

Básnické sbírky: *Hřbitovní kvítí*, *Písně kosmické*, *Balady a romance*, *Zpěvy páteční*

Proza: ***Povídky malostranské*** – povídky z Malé Strany, kde Neruda prožil dětství
cestopisy z putování po Evropě
fejetony

Vítězslav Hálek (1835 – 1874)

- ve své době velmi oblíbený básník
- Dílo:
- poezie – zejména milostná a přírodní lyrika
 - próza – povídky z vesnického prostředí
 - fejetony, cestopisy

Jakub Arbes (1840 – 1914)

- tvůrce nového žánru zvaného *romaneto* (záhadný nebo fantastický příběh)

Karolína Světlá (1830 – 1899)

- pocházela z německé rodiny (Johanna Rottová), ale pod vlivem svých přátel (Jan Neruda) se začala věnovat české literatuře
- velmi si oblíbila rodný kraj svého manžela (Světlá pod Ještědem → odtud umělecké jméno)
- hlavními hrdiny jejích románů jsou většinou ženy, např. *Vesnický román*, *Kříž u potoka*